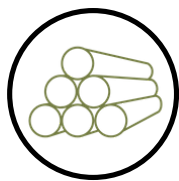

VERSIJA 1.0

KOKSNES PLAISĀŠANA

Rukums ir cēlonis koksnes plaisāšanai, kas ir koksnes nevienmērīgas zušanas sekas tās biezumā. Vispirms žūst kokmateriāla ārējā jeb virsējā kārta, un mitrums no dziļākajiem slāņiem pārvietojas uz ārējiem, sausākiem. Kad ārējā kārta nožūst līdz šķiedru piesātinājuma robežai, turpinoties žūšanai tā sāk saruties, bet koksnes iekšējos slāņos vēl ir lielāks mitrums un tajos rukums nesākas.

Turpinoties žūšanai, ārējā koksnes kārta visu laiku būs sausāka, tātad tās rukums lielāks. Koksnes ārējā kārta grib saruties, bet, tā kā iekšējie slāņi to neļauj, virskārtā rodas stiepes spriegums, un, kad tas pārsniedz koksnes stiprības robežas, tās virskārta plīst. Turpinoties žūšanai, plaisas kļūst lielākas un dziļākas.

Koksnes plaisāšana pastiprinās, ja žūšana norit strauji. Mitruma izlīdzināšanās notiek

salīdzinoši lēni, ārējā kārta ir ievērojami sausāka un plaisas lielas un nenovēršamas. Mitrums no koksnes ātrāk izdalās pa gala griezumiem, tāpēc pastiprināti plaisā kokmateriālu gali.

Miza koksni pasargā no pārāk straujas žūšanas, tāpēc mizoti balķi vai ar stipri nobrāztu mizu mežizstrādes laikā, ir daudz vairāk pakļauti plaisāšanai.

Plaisāšanas ierobežošanai ir tikai viens paņēmieni - neļaut koksnei ātri žūt. Šim nolūkam izmanto dažādus paņēmienus:

- sausā un siltā laikā koksni nevajag ilgi uzglabāt;
- pēc iespējas pasargāt kokmateriālus no tiešiem saules stariem;
- laiku pa laikam veikt koksnes virsējās kārtas mitrināšanu.

Izmantotā literatūra:

A. Ozoliņš "Praktiskā koksne"

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS